

PRESENTACIÓ

M. Jesús Lluelles i Larrosa

Cada vegada més les institucions i els programes que es dediquen a fomentar la investigació científica s'incrementen i, amb la consecució d'aquesta jornada que es dedica a *L'estat de la recerca a Andorra: Organismes públics i privats d'investigació*, volem arribar a conèixer amb precisió quin és l'esforç individual, polític i econòmic que es realitza en aquest àmbit en el nostre país.

Per tant, hem cregut necessari fer participar als representants dels diferents organismes que contribueixen a l'economia del coneixement, la major part dels quals estan vinculats al sector públic, encara que el sector privat també hi contribueix però en diferent grau i, per aquesta mateixa raó, també serà present en la sessió de demà.

Amb aquesta jornada de reflexió voldríem trobar resposta a un seguit d'interrogants com:

Quins són els recursos públics destinats a la recerca i a quin ritme han crescut en els darrers anys? Són suficients? En quina mida hi col·labora el sector privat? Hi ha voluntat de disposar d'una base estadística suficient?

És necessari crear per llei un Institut d'Estadística que reculli i generi la seva pròpia informació? Existeix la voluntat de publicar un anuari estadístic oficial?

Cal potenciar o crear estructures de promoció i gestió més àgils que les actuals?

Tot i tenir una gran part del capital humà necessari, disposem també d'una estructura capaç de donar sortida a la futura generació d'investigadors?

En els darrers anys, la base documental s'ha anat ampliant, però encara hi han mancances en l'obtenció d'informació, al no disposar d'un organisme tan imprescindible com un Institut d'Estadística, creat per llei, que reculli la informació existent i en generi de nova.

Sembla evident que, al nostre país, la recerca ha de tenir relació amb les ciències socials i econòmiques, amb l'estudi del territori, amb els recursos propis, amb el medi ambient i la seva preservació. Hi ha d'altres tipus de recerca que, personalment, crec que no poden plantejar-se a Andorra pels seus costos.

Encara funciona la cultura de l'investigador voluntarista: aquella persona que s'inicia al món de la investigació un cop acabada la carrera, amb una activitat professional diferent a la d'investigador que, com a tal, no es beneficia d'alguns avenços socials com ara les jornades laborals dignes, les vacances o la compatibilitat entre la vida familiar i professional.

Resulta fàcil ser investigador a Andorra? Quin recolzament tenen els investigadors i quin esforç es fa per recuperar els qui han hagut de buscar els medis fora del país?

La recerca individual, amb massa freqüència, és un calvari i un anar contra corrent que culmina en les dificultats per publicar. Si es treballa a l'Administració, sorgeixen dificultats de compaginació amb la feina, malgrat que l'excepció confirmi la regla. Per tant, crec que s'imposa crear una estructura que funcioni més enllà del voluntarisme de les persones i que doni resposta a les necessitats de la societat del segle XXI.

Per investigar cal, en primer lloc, una voluntat ferma de la persona, a més d'una clara ajuda metodològica, la possibilitat d'accedir a les fonts, disposar dels recursos suficients i, finalment, resulta beneficiós gaudir d'un recolzament públic o privat. Pressupost, estructura, política científica i ajuda a la divulgació són els elements essencials que han de permetre avançar cap a una nova cultura de cooperació i coordinació. Exigeix dur a terme una política científica que, vertebrada sobre una estructura sòlida, arribi als investigadors i a les empreses, per aconseguir una cultura de cooperació capaç d'aportar al país una ciència de qualitat i pròpera a la societat.

Avui, en aquesta jornada, participen organismes i persones de certa rellevància en el món de la recerca al nostre país. Els participants ens parlaran de quina és la situació en el seu àmbit i quin voldrien que fos l'escenari ideal, tant a nivell particular com general.

Hem demanat als conferenciants que responguin a una petita enquesta, si ho creuen convenient, que ens facilitarà la tasca de comparar per millor aconseguir una visió global relativa a l'estat actual de la recerca al país i a la planificació de l'Administració, tant pel que fa a recursos financers, com als humans i de política general. Finalment, se'ls pregunta si el país obté un benefici proporcional a les inversions realitzades en aquest camp.

A més d'agrair la presència del senyor Xavier Montané, ministre d'Educació, Cultura, Joventut i Esports, tenim entre nosaltres a representants de diverses institucions que es dediquen a fomentar la investigació científica:

L'IEA, creat l'any 1976, per donar suport al programa d'andorranització.

Posteriorment, es configura com a entitat amb personalitat jurídica pròpia. Els seus objectius són la promoció, la coordinació, la subvenció i la realització d'investigacions i de recerca en tots aquells àmbits que puguin ser d'interès per al país. Disposa de dos centres, un a Barcelona i l'altre a Tolosa. És evident que la capacitat del Govern per adoptar decisions es veu reforçada amb la tasca que desenvolupa l'IEA, que col·labora en aclarir problemes i suggerir solucions alternatives a través del Centre de la Biodiversitat, el Centre de Recerca Sociològica i el Centre de Recerca de Ciències de la Terra.

La Universitat d'Andorra (UA), creada el 1997. Integra l'Escola d'Infermeria, l'Escola d'Informàtica i el Centre d'Estudis Virtuals i d'Extensió Universitària. Té, com a missió bàsica, la de respondre a les necessitats de la societat en els aspectes relatius a l'ensenyament superior i a la recerca.

Servei d'Estudis del Ministeri de Finances. Recull, tracta, analitza i difon les dades estadístiques relatives a l'economia i a la societat andorrana. També coordina l'activitat estadística pública i l'elaboració d'estudis econòmics i publicacions de caràcter estadístic que poden contribuir a establir previsions i a preparar decisions per part del Govern.

La CNAU (Comissió Nacional d'Andorra a la UNESCO), creada l'any 1995. Entre altres objectius, fomenta els estudis sobre Andorra i ofereix a l'Administració i a la societat civil un espai comú de reflexió. Enguany la UNESCO ha atorgat a la CNAU 35.000 dòlars per a la realització de tres projectes.

Diferents departaments del Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports, a través del serveis de Política Lingüística, Patrimoni Cultural, Biblioteques i Arxius Nacionals.

El Servei de Política Lingüística, creat el 1988, impulsa accions de política lingüística en relació a l'ús de la llengua i porta a terme estudis sociolingüístics. També ofereix un servei de correcció i consulta gratuït.

La Biblioteca Nacional té cura del patrimoni bibliogràfic andorrà, el preserva i l'amplia. Conté totes les obres publicades a Andorra i facilita l'accés a la documentació dels estudiosos i del públic en general.

Patrimoni Cultural, a través dels seus tres departaments té per objectiu la recerca, la conservació, la restauració i difusió del patrimoni cultural.

Arxius Nacionals que ofereixen una base documental a l'ensenyament i a la investigació històrica. A la vegada, garanteixen i preserven el patrimoni documental d'Andorra. L'ANA dona suport tècnic a la resta d'arxius públics o d'interès públic.

La Fundació Crèdit Andorrà, creada fa 17 anys, persegueix com a objectiu impulsar la cultura amb beques d'estudis superiors.

Dra. M. Jesús Lluelles i Larrosa
Coordinadora de les Desenes Jornades de la SAC